

KUTAS (10) *sb m*

kutas (10), [**kutasz**].

-ł-, -s (8), -łz- (2).

a *pochylone*.

sg N kutâs (2). ◊ *I* kutâs(e)m (3). ◊ *pl N* kutâsy (2). ◊ *I* kutâsy *WyprKr* (2), kutâsami (1) *StryjKron*.
Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. Ozdoba z nici, jedwabiu, sznurka w kształcie związanego z jednego końca pęczka, służąca do przybrania stroju, uprząży końskiej itp. lub z włosia umieszczona na drzewcu chorągwi (z tur. *kutas*, *kutaz*); *nodus*, *nodulus Cn* (10): Czapka. Axamitna czerwona [...] okolo niey łnur czerwoni jadwabni, wewnątrz też drugi łnur łkutałzi przilżiti *WyprKr* 93v, 94 [2 r.]; Pátrz zálie czo lie łkárbu Bożego popłuie ná [...] owy dziwne tkánice [...] też owy rozliczne petlice/ łtrzoki/ knáfle wymyflne/ dziwne łznury á v nich kutały *RejZwierc* 58, 58; Kón Turecki/ á ná nim síodło/ y rząd drogi/ Kutas v łzyie biały/ ná czéle zaponá *KochJez* A3; Alikierey Soltan z Chorągwiá Kitayki bialey y czerwoney włzerz ná dwa łąźniá/ á na wierzchu kutas z końskiego ogoná fárbowány *StryjKron* 777, 777 [2 r.]; [*kościelny*] potrzáła po kościele owym Ná kiiu záwieszonym Workiem Iudałzowym. [...] Iełli kto w dobrej łukni y z bogáтым trzołem: Náđ tym dłuęo łzermuie dzwonkiem y kutałem. *KlonWor* 48; [*Kutałz/ et Kutałzek/ dimin: villus, floccus. Volck* Iii4v].

2. [*Prawdopodobnie ozdoba z piór (wg Rostafińskiego (wyd. BPP) przynęta na ptaki, co wydaje się wątpliwe, gdyż kania jest ptakiem drapieżnym, dużym (z rodziny sokołów)*): Acźbym czo piłał o niey [*kani*]/ ále niewiem ná coś lie zgodzić ma: ále że łzkodę czyni/ tedy iey nieżał [!] dołtác. A włzákże kto ná dziwoki síada tedy lie mu žeydzie ná kutas/ gdy lie tráfi biała [*kania*] *CygMyśl* C4.]

Synonim: ogon.

AK